Regionrådsberedningen

SKRIVELSE
2021-11-10

RS 2020-0790

Regionstyrelsen

Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) och Gabriel Kroon (SD) om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning

Föredragande regionråd: Gustav Hemming

Ärendebeskrivning

Motionärerna menar att ett snabbt och kraftigt ökande elbehov i kombination med rådande kapacitetsbrist kräver framförhållning och planering. Därför behöver den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050, LS 2015–0084) kompletteras med en strategi för att säkerställa en tillförlitlig tillgång på el inom regionen.

Förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) och Gabriel Kroon (SD) om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regionrådsberedningens skrivelse.

Regionrådsberedningens motivering

Regionrådsberedningen instämmer med regiondirektörens tjänsteutlåtande och vill i övrigt anföra att en säkrad elförsörjning är utav största möjliga vikt för Stockholmsregionens fortsätta konkurrenskraft och klimatomställning. En kapacitetsbrist i elnäten riskerar att påverka samhällsutvecklingen negativt vad gäller bostadsbyggande, näringslivsetableringar samt elektrifiering inom en rad sektorer.

Regionrådsberedningen ser elförsörjningen som en akut fråga och vill särskilt understryka att det i RUFS 2050 finns strategiska inriktningar för att säkerställa elförsörjningen som en del av de tekniska försörjningssystemen samt framhålla att Region Stockholm sedan ett par år sedan arbetar aktivt med frågan på regional nivå.

Beslutsunderlag

1. Regiondirektörens tjänsteutlåtande
2. Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning
3. Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande den 15 april 2021

Irene Svenonius Gustav Hemming

Regionledningskontoret
Magnus Kristiansson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-10-15

RS 2020-0790

Regionstyrelsen

Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) och Gabriel Kroon (SD) om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionrådsberedningen föreslår regionstyrelsen föreslå att regionfullmäktige beslutar följande.

> Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) och Gabriel Kroon (SD) om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Motionärerna menar att ett snabbt och kraftigt ökande elbehov i kombination med rådande kapacitetsbrist kräver framförhållning och planering. Därför behöver den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050, LS 2015–0084) kompletteras med en strategi för att säkerställa en tillförlitlig tillgång på el inom regionen.

Regionledningskontoret anser att det redan finns strategiska inriktningar i RUFS 2050 samt pågående processer och initiativ i länet kopplat till elförsörjning där Region Stockholm deltar. Därför bedömer regionledningskontoret att det inte finns något behov av en kompletterande strategi till RUFS 2050 rörande säkerställandet av en tillförlitlig tillgång på el inom regionen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer regionledningskontoret att motionen ska anses besvarad.

Bakgrund

Christina Wallmark (SD) och Gabriel Kroon (SD) har inkommit med en motion om Stockholmsregionens framtida behov av elförsörjning. Motionärerna beskriver ett snabbt och kraftigt ökande elbehov bland annat

beroende på utbyggnad av tunnelbana, bostäder och elektrifiering av transportsektorn. Detta leder till ökade krav på en tillförlitlig elleverans.

Motionärerna menar vidare att det redan nu råder en kapacitetsbrist i elnätet och att det fodras en framförhållning och planering då det är svårt och tidskrävande att bygga nya ledningar i Stockholmsområdet.

I motionen föreslås regionfullmäktige att besluta: ”Tillväxt- och regionplanenämnden ges i uppdrag att RUFS 2050 kompletteras med en strategi för hur vi kan säkerställa en jämn och tillförlitlig tillgång på el inom regionen för att möta och säkerställa framtidens ökande krav.”

Motionen har remitterats till tillväxt- och regionplanenämnden.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Överväganden
Regionledningskontoret instämmer i tillväxt- och regionplanenämndens motionssvar och understryker den allvarliga situation som Stockholmsregionen befinner sig i med hänsyn till kapacitet i elnätet. En kapacitetsbrist riskerar att påverka samhällsutvecklingen negativt gällande näringslivsetableringar, bostadsbyggande och elektrifiering inom en rad sektorer. Detta beskrivs bland annat i Stockholmsregionens Näringslivs- och tillväxtstrategi (RS 2020-0780) som är en konkretisering av den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050, LS 2015–0084). Utan fungerande tekniska försörjningssystem kommer inte målen i RUFS 2050 att kunna uppnås.

I RUFS 2050 finns det strategiska inriktningar för att säkerställa elförsörjningen som en del av de tekniska försörjningssystemen (Mål 1: En tillgänglig region med god livsmiljö, regional prioritering: öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer). Elnäten behöver, på alla nivåer, ha effektkapacitet för att möta framtiden. Elnäten behöver bli robusta och intelligenta samtidigt som lagringsmöjligheterna måste utvecklas för att möta den ökade andelen av fossilfri elproduktion som exempelvis vindkraft och solenergi.

På regional nivå arbetar Region Stockholm sedan ett par år tillbaka aktivt med elförsörjningsfrågan. Exempelvis publicerades i början av 2020 kunskapsrapporten ”Kraftförsörjning inom östra Mellansverige”. Region Stockholm deltar även i en rad olika initiativ både när det gäller att möta de brister i samordning och prognosarbete som tidigare identifierats samt gällande samarbeten där ett regionalt planeringsperspektiv kan bidra. Exempelvis har Region Stockholm under året tillsammans med Energikontoret Storsthlm och Länsstyrelsen genomfört en rad seminarier för att

lyfta elförsörjningsfrågan till kommunala planerare. Under hösten 2020 har även ett kunskapsunderlag för planerare tagits fram som ska fungera som stöd i dialogen med nätföretagen. Även flera kommuner arbetar aktivt med frågan.

Med anledning av att det finns strategiska inriktningar i RUFS 2050 samt pågående processer i länet, där Region Stockholm deltar i flertalet, bedömer regionledningskontoret att det inte finns något behov av en kompletterande strategi till RUFS 2050 rörande säkerställandet av en jämn och tillförlitlig tillgång på el inom regionen för att möta och säkerställa framtidens ökande krav. Regionledningskontoret föreslår därför att motionen ska anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Katarina Holmgren
Tf. regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

1. Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning
2. Tillväxt- och regionplanenämndens yttrande den 15 april 2021

Godkänd av Katarina Holmgren, 2021-10-15

Region Stockholm

MOTION
2020-09-11

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

Motion av Christina Wallmark och Gabriel Kroon (SD) om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning.

Stockholms utveckling mot en elektrifierad, digitaliserad, fossilfri och hållbar stad går i rasande fart varför stockholmarnas samlade behov av el ökar kraftigt. Elva nya tunnelbanestationer, 200 000-300 000 nya bostäder under en tioårsperiod och en snabb elektrifiering av transportsektorn kräver en kontinuerlig och tillförlitlig elförsörjning. Det kommer att öka kraven på att säkerställa en jämn och tillförlitlig leverans av el alla årstider oavsett temperatur.

Det ökande elbehovet är mycket ett resultat av politiska beslut, bland annat antagandet av Agenda 2030. Samhällsplaneringen har tagit elförsörjningen för given och därför inte gjort utrymme för en utbyggnad. Det riskerar nu att skapa elbrist när regionen expanderar.

Elen i Stockholm kommer från två källor – dels från stamnäten, som drivs av Svenska kraftnät, men även från lokal elproduktion via de kraftverk i staden som producerar både el och värme.

Stockholm har redan nu brist på kapacitet i elnätet. För att kunna leverera den el som behövs har en akut nödlösning kommit tillstånd mellan Ellevio och Stockholm Exergi som innebär att Stockholm Exergi producerar el lokalt att levereras ut till stockholmarna. På så sätt täcker Stockholm Exergi upp för den el som efterfrågas av Stockholmarna som Svenska kraftnät inte klarar av att leverera. Det är tacksamt att detta gått att lösa, men den här typen av tillfälliga panikåtgärder är något som inte borde behövas i Sveriges mest expansiva storstadsområde.

Vad som fodras är framförhållning och planering särskilt som tillståndsprocesserna för att bygga nya ledningar i mark eller luft är komplexa och tar väldigt lång tid. Det är extra svårt och tidskrävande att bygga nya ledningar i Stockholmsområdet bland annat för att konkurrensen om mark är stor mellan olika aktörer.

Sverigedemokraterna föreslår Regionfullmäktige besluta:

Region Stockholm

MOTION
2020-09-11

Sverigedemokraterna
Region Stockholm

1. Tillväxt och Regionplanenämnden ges i uppdrag att RUFS 2050 kompletteras med en strategi för hur vi kan säkerställa en jämn och tillförlitlig tillgång på el inom regionen för att möta och säkerställa framtidens ökande krav.

Christina Wallmark (SD)

Gabriel Kroon (SD)

§ 73
Yttrande över motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning

TRN 2020–0246

Ärendebeskrivning

Tillväxt- och regionplanenämnden har på remiss från regionstyrelsen beretts möjligheten att yttra sig över motion 202:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån tillväxt- och regionplanenämndens ansvar inom regional fysisk planering och regional utveckling.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande
Förslag till yttrande
Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning

Förslag och yrkanden

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag
SD-ledamots yrkande om bifall till motionen

Proposition

Ordförande frågar först om bifall eller avslag till förvaltningens förslag och finner att nämnden bifaller förslaget. Ordförande frågar sen om bifall eller avslag till SD-ledamotens förslag att bifalla motionen och finner att nämnden avslår förslaget

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande

Yttrande över Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning, TRN 2020–0246, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

Reservation

SD-ledamoten reserverar sig till förmån av sitt yrkande

Beslutsexpediering:
Regionstyrelsen
Akt

Region Stockholm

Sverigedemokraterna Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-04-15 TRN 2020-0246

Tillväxt- och regionplanenämnden
20

Yttrande över motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD), m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för att vi ska kunna bibehålla och utveckla samhällsstandarden. Trots det fortsätter eletrifieringsprocesserna som om tillgången på el är säkerställd särskilt när det gäller utbyggnaden av kollektivtrafiken men också när det gäller fordonsflottan. Den eftersatta utbyggnaden av stamnätet är ett problem, ett annat själva produktionen. Det är anmärkningsvärt att inte en elförsörjningsstrategi har tagits med i tidigare RUFSAR, då inriktningen på att övergå till eldrift har varit en fråga som varit prioriterad på den politiska agendan under väldigt lång tid.

Sverigedemokraterna föreslår Tillväxt- och regionplanenämnden besluta:

1. Tillväxt- och regionplanenämnden ges i uppdrag att bifalla motionen

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-03-31

TRN 2020–0246

Handläggare:
Peter Karnung

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Yttrande över motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning.

Ärendebeskrivning

Tillväxt- och regionplanenämnden har på remiss från regionstyrelsen beretts möjligheten att yttra sig över motion 202:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån tillväxt-och regionplanenämndens ansvar inom regional fysisk planering och regional utveckling.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande
Förslag till yttrande
Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning

Förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden föreslås besluta

Yttrande över Motion 2020:56 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning, TRN 2020–0246, godkänns och överlämnas till regionstyrelsen.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Tillväxt- och regionplaneförvaltningen understryker den allvarliga situation som länet befinner sig i, med hänsyn till kapacitetsbristen i elnätet. Den riskerar påverka samhällsutvecklingen i form av näringslivsetableringar, bostadsbyggande och elektrifiering av en rad sektorer. I RUFS 2050 finns det strategiska inriktningar för att säkerställa elförsörjningen. Elnäten behöver, på alla nivåer, ha effektkapacitet för att möta framtiden. Elnäten behöver bli robusta och intelligenta samtidigt som lagringsmöjligheterna måste utvecklas för att möta den ökade andelen av väderbaserad elproduktion. Samverkan och samordning pekas ut som en förutsättning för att uppnå detta. Utifrån det deltar Region Stockholm i en rad olika initiativ som uppkommit på grund av den situation vi befinner oss i, där det regionala planeringsperspektivet ka bidra. Med anledning av det bedöms en kompletterande strategi till RUFS 2050 rörande säkerställandet av en jämn och tillförlitlig tillgång på el inom regionen nu och i framtiden överflödig.

Bakgrund

Christina Wallmark och Gabriel Kroon har inkommit med en motion om Stockholmsregionens framtida elbehov. Motionärerna skriver att länets utveckling med bostadsbyggande och investeringar i infrastruktur kräver en tillförlitlig elförsörjning.

Överväganden

De senaste åren har kapacitetsbristen i elnäten blivit en mycket uppmärksammad fråga. Elnätets begränsningar hotar bland annat tillväxt, bostadsbyggande och vägen till ett klimatneutralt samhälle vilka alla är viktiga delar i den samhällsutveckling som uttrycks i RUFS 2050. I RUFS 2050 finns den regionala prioriteringen *öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer* under *mål 1 En tillgänglig region med god livsmiljö*. För att målet och prioriteringen ska kunna uppnås är välfungerande tekniska försörjningssystemen en förutsättning. Den uppkomna situationen har lett till att flertalet initiativ har tagits på nationell, regional och lokal nivå och förvaltningen har de senaste åren arbetat aktivt med frågan med en rad aktörer.

På nationell nivå är den största insatsen för att avhjälpa kapacitetsbristen att bygga ut stamnätet. Det är ett pågående arbete som drivs av Svenska kraftnät. Utöver infrastrukturprojekt har fyra Länsstyrelser och Energimarknadsinspektionen utrett frågan i två regeringsuppdrag. En statlig offentlig utredning har utrett möjligheterna att korta ner tillståndsprocessen för att kunna bygga elnät.

På regional nivå arbetar Tillväxt- och regionplaneförvaltningen sedan ett par år tillbaka aktivt med elförsörjningsfrågan. I början av 2020 publicerades kunskapsrapporten ”Kraftförsörjning inom östra Mellansverige”. Under året har förvaltningen tillsammans med Energikontoret Storsthlm och Länsstyrelsen genomfört en rad seminarier för att lyfta elförsörjningsfrågan till kommunala planerare. Under hösten 2020 har även ett kunskapsunderlag för planerare tagits fram som ska fungera som stöd i dialogen med nätföretagen. Ovanstående samverkansgrupp har också bidragit i arbetet med underlaget.

Nätföretagen har tidigare fått kritik för att inte vara transparenta. De för nu diskussioner med kommunerna för att kunna bli mer proaktiva i deras utbyggnad av lokal- och regionnät. På regional nivå har möten på tjänstemannanivå hållits mellan nätföretag, Region Stockholm, Energikontoret Storsthlm och Länsstyrelsen för att diskutera ansvar och roller. Ett projekt om en flexibilitetsmarknad har under vintern startats i Stockholm.

Mobiliseringen vi ser i dag där flera aktörer har en aktiv roll att föra arbetet framåt är mycket positiv. Med anledning av pågående processer i länet, där Region Stockholm deltar i flertalet, bedöms en kompletterande strategi till RUFS 2050 rörande säkerställandet av en jämn och tillförlitlig tillgång på el inom regionen nu och i framtiden överflödig.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet
Beslutet bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Miljökonsekvenser av beslutet
I enlighet med Region Stockholms miljöpolitiska program, Miljöprogram 2017–2021 har hänsyn till miljön beaktats och det bedöms att en särskild miljökonsekvensbedömning i detta ärende inte är relevant.

Hanna Wiik
Förvaltningschef

Peter Karnung
Regionplanerare

Tillväxt- och regionplanenämnden

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2021-03-31

TRN 2020–0246

Regionstyrelsen

registrator.rlk@sll.se

Dnr. RS 2020-0790

Yttrande över motion 2020:246 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning.

Inledning

Tillväxt-och regionplanenämnden har på remiss av regionstyrelsen beretts möjlighet att yttra sig över motion 2020:246 av Christina Wallmark (SD) m.fl. om att säkerställa regionens framtida behov av elförsörjning. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv utifrån tillväxt-och regionplanenämndens ansvar inom regional fysisk planering och regional utveckling.

Synpunkter

Elförsörjningen är en grundläggande förutsättning för att vi ska kunna bibehålla och utveckla samhällsstandarden. Utan fungerande tekniska försörjningssystem kommer inte målen i RUFS 2050 att kunna uppnås. I dagsläget är kapaciteten i elnäten mycket ansträngd och riskerar därmed fördröja exempelvis elektrifiering av transportsektorn och vara en hämmande faktor i näringslivsutvecklingen.

I RUFS finns en strategisk inriktning gällande energiförsörjningen. För att skapa en robust elinfrastruktur behöver det säkerställas att elnäten byggs ut, att göra dem intelligenta och öka lagringsmöjligheterna av el. Det ska uppnås genom ökad samverkan och samordning med såväl offentliga som privata aktörer. De initiativ som pågår i dag syftar till att möta de brister i bland annat samordning och prognosarbete som tidigare identifierats. Region Stockholm deltar i samarbeten där ett regionalt perspektiv på fysisk planering kan bidra. Pågående processer kommer att leda till att planeringsunderlag och beslutsunderlagen för utbyggnad av elnät kommer att förbättras. Av dessa skäl bedömer nämnden att det inte finns behov av en kompletterande strategi till RUFS 2050 rörande säkerställandet av en jämn och tillförlitlig tillgång på el inom regionen nu och i framtiden.

Region Stockholm
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

Telefon: 08-123 130 00
E-post: registrator.trf@sll.se
www.sll.se

Säte: Stockholm
Org.nr: 232100-0016